

Ruti

Elimeleki ni a la denbaya wara Mowabu la jamana rɔ

¹⁻² Kekuntiilu tere ye mɔɔilu marala waati men na Isirayelika la jamana rɔ, kɔnkɔ ba donda ye waati wo rɔ. Wo tuma cee do siini tere Betilehemu so kɔndo, men ye Yahuda la kabilia la duu rɔ. Cee wo tɔɔ ko Elimeleki. A muso tɔɔ ko Nahomi. Dence mao fila tere ye ii bolo. Kelen tɔɔ ko Malon, do tɔɔ ko Kiliyon. Elimeleki ni a la denbaya boni Efirata la buruju le rɔ. Awa, kɔnkɔ ba wo kera sababu ri, Elimeleki ka a muso ni a dence mao fila ta ka wa Mowabu la jamana rɔ. Ii taara ii sii ye.

³ Wo taminni kɔ rɔ, Elimeleki sara ka a muso Nahomi kelen to, a ni a dence mao fila.

⁴ Waati wo taminni kɔ rɔ, a dence mao fila wo ka Mowabuka muso fila furu. Kelen tɔɔ ko Oropa. Do wo tɔɔ ko Ruti. Nba, Nahomi ni a denceilu ka san tan de ke Mowabu la jamana rɔ.

⁵ Wo kɔ rɔ, Malon ni Kiliyon sara ka ii na Nahomi kelen to, dentanya ni cetanya rɔ.

Ruti taara Nahomi kɔfe Betilehemu

⁶ Lon do rɔ, ka Nahomi to Mowabu la jamana rɔ, a fɔra a nana ko Allabatala ra a la n̄umaya yiraka a la mɔɔilu la. Ko a ka balo ko lanɔɔya ii yε. Wo rɔ, Nahomi ni a biranmuso fila ka ii raben ko ii watɔ Nahomi wara Betilehemu.

⁷ Ii bɔra i nɔɔn fe ii sii diya kɔrɔ rɔ ka sila mira ka wa Yahuda la kabilia la duu rɔ.

⁸ Ka ii to sila kan, Nahomi ka a fɔ Oropa ni Ruti yε ko: «Sisen, ai fila bεε ye i kɔsε ka wa ai nailu wara.

Allabatala ye a la kaninteya yiraka ai la, ikomin ai ka kaninteya yiraka ai ceeilu la, menilu sani, a ni nde jere la.

⁹ Allabatala ye ai ben here ma cee kura wara.» A banni wo fola, a ka ii sunbu, ii terε ye fara bolo le ma. Denmuso fila kasira kosebe.

¹⁰ Ii ka a fo Nahomi ye ko: «Een! An di wa i kofe i badenmailu wara.»

¹¹ Koni Nahomi ka a fo ko: «Ai ye ai kose ai wara, n denmusoilu. Nfenna ai ye a fe ka na n kofe? Baa, n di se dence gberε sorenna butun, men di ai furu?

¹² Ai ye ai kose ai wara, n denmusoilu. Jon, ai ye wa. N da koreya furu ma. Ni wo te, ni n ka n miri ko tumado n di se dence sorenna ik, n terε ri wa su nin do cee kura wara, ka dence do soren a la,

¹³ ai ri se ai banna furu ko ma wo ro wa, ka ai sii ka n dence woilu makono haan ii ye bonya? Een, n denmusoilu. N na dunujarateε gbeleman ai ta ri, baa Allabatala jere le ka koreya lala nde kan.»

¹⁴ Wo ro, Oropa ni Ruti kasira ik, kosebe. Oropa ka a biranmuso Nahomi tuwa ka a sunbu, koni Ruti fasani tora Nahomi ma.

¹⁵ Nahomi ka a fo Ruti ye ko: «I ja lo, i koremuso koseetola ka wa a la moɔilu ma a ni a la batofen. I fanan ye i kose i ye wa i wara. Jon, i ye wa a kofe.»

¹⁶ Koni Ruti ka a jabi: «I kana a fo n ye ko n ye n bo i kofe. I kana a fo n ye ko n ye wa n wara. I wa wa yoro yoro, n di wa ye. I wa i sii yoro men do, n di n sii ye. I la moɔilu ri ke n na moɔilu ri. I Maari fanan di ke n Maari ri.

¹⁷ I wa sa yoro men do, n fanan di sa ye. Moɔilu ri n su don ye. Ni n ka n bo i kofe ni saya te, Allabatala a la jakankata juu ri be n kan.»

18 Nba, Nahomi ka a yen ko Ruti jusu lateen ni ko a ri wa a kofe. Wo rø, a ma a soso wo kø.

19 Ii mœ̄ fila ka sila mira ka wa se Betilehemu. Ii seni ye, ka so bœ̄ lamaa. So musoilu ka i jœ̄n mañininka ko: «Nahomi le ye ri wa?»

20 Køni Nahomi ka a fœ̄ ii yœ̄ ko: «Ai kana n kili de ko Nahomi butun fo Maratœ̄*, baa Alla Sebeetii a ra tœ̄rœ̄ya ba lase n ma.

21 N bœ̄tøla yan, fen siyaman tœ̄re ye n bolo, køni Allabatala a ra n bolokolon nase. Ai ye n killa nfenna wo rø ko Nahomi? Alla Sebeetii a ra ban a kœ̄nkœ̄ donna n na. A ra n tœ̄rœ̄ya kojuuya.»

22 Awa, Nahomi ka a kœ̄se Betilehemu ja wo le ma ka bœ̄ Mowabu la jamana rø. A biranmuso Ruti men ye Mowabuka di, wo nara a kofe. Ii sera Betilehemu ka a tœ̄ren horija suman ka waati damirasan de tœ̄re.

2

Ruti ka senegban matomœ̄n ke Bowasi la senœ̄ rø

1 Nba, Nahomi cœ̄ men sani, wo badenma do tœ̄re ye ye, a ni men ye buruju kelen mœ̄ ri. Wo tœ̄ ko Bowasi. Nanfulutii le, mœ̄oba le.

2 Lon do rø, Mowabuka Ruti ka a fœ̄ Nahomi yœ̄ ko: «A to n ye wa senœ̄ rø. N di wa senegban matomœ̄n ke baaraden do kœ̄, men wa hina n na ka sœ̄n n ye to a kofe.» Nahomi ka a jabi: «Ale le wo ri n den. I ye wa.»

3 Ruti wulira wo rø ka wa senœ̄ rø. A seni ye, a ka senegban matomœ̄n damira baaraden do kofe, menilu ye suman kala. A tœ̄re ye senœ̄ men dœ̄,

---

* **1:20** Heburuili ko nœ̄rœ̄juu kœ̄rœ̄ le ye ko: «mara».

Bəwasi ta le wo ri, mən ni Elimeleki ye buruju kelen məo ri.

⁴ A ma mən bake, Bəwasi nara ka bə Betilehemu. A ka baaradenilu fo ko: «Allabatala ye to ai fe!» Baaradenilu ka a lamira ko: «Allabatala ye jumaya ke i yε!»

⁵ Bəwasi ka a la baaraden kuntii majininka ko: «Denmuso wo don? Yon ye a ri?»

⁶ Baaraden kuntii ka a fə ko: «Mowabuka denmuso le, mən ni Nahomi nani ka bə Mowabu la jamana rə.

⁷ A ka n madiya ko: «I ye n to n ye sənegban do matəmən sumankalailu kəfə.» A nara səoma le, a ye baarala, haan sisən a ma a jəjəo.»

⁸ Wo rə, Bəwasi ka a fə Ruti ye ko: «N denmuso, i tolo malə: I kana wa sənegban matəmən diya səne gberə rə de. I ye to yan. I ye baara n na baaraden musomanilu kəfə.»

⁹ I ye a ragbə cəsilu ye suman kala dinkira mən də. I ye i bila baaraden musomanilu kəfə. N da a fə n na baaradenilu yε ko ii kana i jnagba. Ji ləo wa i mira, i ye wa i min jundaa kəndə, n na baaraden məsənilu ka mən nafa.»

¹⁰ Ruti ka a jnakerə bən duu ma ka a fə Bəwasi yε ko: «Nfenna i ra hina n na ka n mira konuma fewu? N tə foyi ri fo londan.»

¹¹ Bəwasi ka a jabi: «I ka mən ke i biranmuso yε, i cəe sani kə, wo bəe fəra n jnana. I ka i fa ni i na to ye ka i sərən jamana to ye, ka na i sii məo gberə tema yan, i tun ma menilu lən kərəman na.»

¹² I ka mən ke, Allabatala a ye i sara wo bəe la. I ra na ka i jere bila Isirayəlik Maari Allabatala lakandalila kərə. A ye i sara a ja jerejere ma.»

13 Ruti ka Bəwasi jabi: «N fa, i ra kojuma ke n yε. I ka kuma jnuma fɔ n yε ka a təren n ma se i la baaraden musoman kelen dɔ. Wo ra n səebe don.»

14 Damunin waati seni, Bəwasi ka a fɔ Ruti yε ko: «Na dəənnin ke. Buru do ta. I ye a sun manfen dɔ.» Ruti nara a sii baaradenilu dafε tuma mən na, Bəwasi ka sumankisε majaninni do di a ma. Ruti ka woilu dəən ka a fa ka a tɔ to.

15 A banni dəənninna, a ka a wuli ka wa sənegban matəmən diya ikɔ. A wani ikɔ, Bəwasi ka a fɔ a la baaraden cəmanilu yε ko: «Ai ye a to a ye sənegban matəmən sumansidi tema. Ai kana a makuma de.

16 Ka a la wo kan, ai wa suman ka, ai ye do bə ai bolo rɔ ka woilu labe duu ma, sa a ri ii matəmən. Ai kana jalakili si la a kan.»

17 Ruti ka sənegban matəmən ye haan wura fε, ka ban ka suman gbasi, a tun ka mən matəmən. A ka horija suman kisε mən sərɔn, wo ka bərɔ tala kelen nafa.

18 A wara suman bərɔ tala wo ri so kəndɔ. A biranmuso Nahomi ka a yen a ka suman kisε jate matəmən. Ruti ka a la dəənninfen tɔ fanan nabə ka a di a ma.

19 Nahomi ka a majininka ko: «I ka sənegban matəmən ke mi bi? I ka baara ke səne juman de rɔ? Alla ye jumaya ke wo tii yε, mən jnara i la.» Ruti ka dantəeli bəe ke ko: «N ka baara ke səne mən də bi, wo tii tɔ ko Bəwasi.»

20 Nahomi ka a fɔ ko: «Allabatala ye jumaya ke Bəwasi yε, mən ma a la kaninteya yiraka boloka an niimailu la, a ni sayabatɔilu la. An sərɔn jəən sudun mənilu ka kan ka an kunka, Bəwasi ye woilu do le ri.»

²¹ Mowabuka Ruti ka a fɔ ko: «A ka a fɔ n yε fanan ko n ye to sənegban matəmənna a la baaradenilu kɔfε haan ii wa ban a la suman bεε kala.»

²² Nahomi ka a jabi: «Wo ka jni, n den. I ye to baarala Bɔwasi la baaraden musomanilu kɔfε sa mɔɔ gberelilu kana kojuu ke i la.»

²³ Ruti tora wo rɔ sənegban matəmənna Bɔwasi la baaraden musomanilu kɔfε haan bile ni horija suman ka bεε banda. A siini tεrε a biranmuso Nahomi wara tuma bεε.

3

Ruti wara suman magbasi gbeleke diya

¹ Lon do rɔ, Nahomi ka a fɔ Ruti yε ko: «N den, n ka kan ka jajinin i la ko ma, sa i ri hεre sɔrɔn.

² I tεrε ye sənegban matəmənna Bɔwasi la baaraden musomanilu kɔfε. I ka a lɔn Bɔwasi ye an badenma le ri. I ja lɔ. Wura jni na, i ri a tεrεn a ye horija suman rafela suman magbasi gbere ma.

³ I ye i ko ka sumadiyalan sisā i ma ka i la durukijan juma bila i kan na. I ye wa ye, kɔni i kana i jεrε yiraka a la fɔ a wa ban dɔɔnninna ka a min.

⁴ A wa taa a la tuma mεn na, i ye a ragbε a juma la sa i ri a lɔn a lani dinkira mεn. A wa sunɔɔ, i ye i madon a la ka a la birinkan bɔ a sen ma ka i la a sen kɔrɔ. Wo rɔ i ka kan ka mεn kε, a ri wo fɔ i yε.»

⁵ Ruti ka a fɔ ko: «I ka mεn fɔ n yε, n di a bεε kε.»

⁶ Ruti wara Bɔwasi la suman magbasi gbere ma. A biranmuso tun ka mεn fɔ a yε, a ka wo bεε latelen.

⁷ Bɔwasi banda dɔɔnninna ka a min, a nii lasewani tεrε ye a ma. A taara a la suman ton

dafε. Ruti ka a madon a la kojuma, ka birinkan bɔ Bɔwasi sen ma, ka a la a sen kɔrɔ.

⁸ Duu talama, Bɔwasi barara i wulila. A ka a yεlεman ka muso do lani yen a sen kɔrɔ.

⁹ Bɔwasi ka a fɔ ko: «Yon ye?» Ruti ka a jabi: «Ruti le, i la jənmuso kɔnin. I ye n furu, baa i ye an sɔrɔn jɔɔn sudun de ri, mɛn ka kan ka n furu.»

¹⁰ Bɔwasi ka a jabi: «Allabatala ye baraka don i rɔ! Ima taa kanberenilu kɔ furu ko rɔ, kanberen fentii wala kanberen bolokolon. I banni mɛn kɛla jin di, wo ye kaninteya misaliya le ri i ni i biranmuso tema, wo ka bon ka tamin fɔlɔman kan.

¹¹ Sisen, n den, i kana silan. I ye mɛn fε, n di wo bεε kε i yε, ka a masɔrɔn so kɔndo mɔɔilu bεε ka a lɔn ko muso telenni le ye ile ri.

¹² Tuja le wo ri, n ye i kunkala le ri, mɛn ka kan ka i furu, kɔni i kunkala gberε ye ye, mɛn fanan ye i sɔrɔn jɔɔn sudun i yε ka tamin nde la.

¹³ I ye to yan su jin dɔ. Sini sɔɔma, n di a mafεnε ni cεε wo ri i furu ikomin a ka kan ka a kε ja mɛn ma. Ni a ye a fε ka a kε, wo ri bɛn. A ye a kε, kɔni n ye n kalila Allabatala jenema tɔɔ la ko ni cεε wo tε a fε ka a janto i rɔ, nde le ri a kε. I la yan haan sɔɔma.»

¹⁴ Wo rɔ, Ruti lani tora Bɔwasi sen kɔrɔ, kɔni a wulira suba dibi rɔ, sa mɔɔ kana a yen, baa Bɔwasi tε a fε mɔɔ ye a lɔn ko Ruti nara suman magbasi gbere ma ye.

¹⁵ Bɔwasi ka a fɔ a yε ko: «I la taafe kɔkansidi wo fulɛn, i ye a mira kojuma.» A ka wo mira kojuma. Bɔwasi ka horija suman kisε bɔrɔ kelen jɔɔn suman ka wo kε Ruti la taafe rɔ. Wo kɔ rɔ, Bɔwasi ka a kɔsε so kɔndo.

16 Ruti seni a biranmuso wara, wo ka a majininka ko: «A ye di, n den? A diyara wa?» Bɔwasi ka mɛn bɛɛ kɛ a yɛ, Ruti ka wo bɛɛ dantɛeli kɛ.

17 Ka a la wo kan, Ruti ka a fɔ ko: «A ka bɔrɔ kelen jɔɔn di n ma ko n kana n kɔsɛ n biranmuso wara ni n ma a sanba.»

18 Nahomi ka a fɔ ko: «N den, i sabari. I ye makɔnɔni kɛ yan fɔɔ i wa a yen ko jin nabantsɔ na mɛn ma, baa cɛɛ wo jusu ti nala lala, ni a ma ko jin nabɔ bi.»

4

Bɔwasi ka Ruti furu sidi

1 Nba, Bɔwasi wara ka i sii so donda la, makoilu ye nabɔla dinkira mɛn dɔ. A ma mɛn, a ka Elimɛleki sɔrɔn jɔɔn sudun yen, a tun ka mɛn na ko fɔ Ruti yɛ. Cɛɛ wo tamintɔla le tere. Bɔwasi ka a kili ko: «N fa! Na, i sii yan.» Wo rɔ, cɛɛ nara ka i sii.

2 Bɔwasi ka so mɔɔbakɔrɔ tan fanan kili ko ii ye na i sii. Woilu nara i sii.

3 Bɔwasi ka a fɔ Elimɛleki sɔrɔn jɔɔn sudun yɛ ko: «Nahomi a ra na ka bɔ Mowabu la jamana rɔ. A ye an badenmace Elimɛleki la sɛnɛ mayira bolo le ma.

4 Wo le rɔ, a ye n kɔndɔ ko n ka kan ka wo la i tolo ma, ka i lali ko i ye sɛnɛ wo san mɔɔilu jana, n na mɔɔbakɔrɔilu ni mɔɔ tɔ mɛnilu siini yan. Awa, ni i ye a fɛ ka a kunka, i ye a kunka. Ni i tɛ a fɛ fanan, i ye a fɔ n yɛ, baa sɛnɛ kunka saratii ye i fɔlɔ le bolo, ka nde tuun ile la.» Cɛɛ ka a fɔ ko: «N di a kunka.»

5 Bɔwasi ka a fɔ ko: «Ni i ka sɛnɛ wo kunka Nahomi ma lon mɛn na, fo i ye Mowabuka Ruti furu wo lon, mɛn ye Elimɛleki dencɛ la furuŋa muso

ri. I ye Ruti furu, sa sayabatə a ri kə sərən, ka sənetiiya to a la denbaya kəndə.»

6 Cee ka a fə ko: «Ni wo le, n ti se səne kunkala baa n kana n jere bolokolonya. Səne kunka saratii a ye i bolo sisen, i ye a kunka. Nde ti se a kunkala.»

7 Nba, waati taminni kə, ni badenma sudun ka sayabatə la duu kunka Isirayəlika wara, wala ka duu kunka saratii latamin məə gberə ma, fo məə kelen ye a la sanbara bə a sen də ka a madon a tə məə kelen bolo. Wo ri ke təəmasere ri, ka ko wo lasereya.

8 Wo le ko kosən cee wo ka a fə Bəwasi yə tuma mən na ko: «I ye wo səne kunka.» A ka a la sanbara bə ka a di a ma.

9 Wo kə rə, Bəwasi ka a fə məəbakərəilu ni məə tə bəə yə ko: «Ai ye sereilu le ri bi ko n da Elimeləki ni Kiliyon ni Malon bolofen bəə kunka Nahomi ma.

10 N ye Ruti fanan tala a ra a ke n muso ri. A ye Mowabuka muso le ri, mən təre ye Malon kun. N ye Ruti furula sa kə ri bə sayabatə kə rə, ka sənetiiya to a la denbaya kəndə. N ye a furula sa Malon təə kana tunun a badenmailu təma, a ni a fa so kəndə. Ai ye wo sereilu ri bi.»

11 Wo rə, məəbakərəilu ni məə tə mənilu bəə təre ye so donda la ye, woilu ka a fə ko: «An ye wo sereilu le ri! Allabatala ye jumaya ke muso wo yə, mən dontə i wara! A ye a ke ikomin Raseli ni Leya, Yakuba la muso fila mənilu ka an benbailu sərən. Allabatala ye i sabati Efirata la bonkəndəla kəndə, ka i təə bə Betilehəmu, Alla ma wo kəra.

12 Allabatala ye den siyaman di i ma sunkurun nin fe. Ka i la denbaya ke ikomin Yahuda ni Tamari dence Pəresi ta, Alla ma wo kəra!»

Ruti ka mansa Dawuda benba Obedi sɔrɔn

¹³ Wo rɔ, Bɔwasi ka Ruti furu sidi. Ii dɛnda. Allabatala ka baraka don Ruti rɔ. A ka kɔnɔ ta ka dence sɔrɔn.

¹⁴ Wo le kosɔn, Bɛtilehɛmu musoilu ka a fɔ Nahomi yε ko: «Tandoli ye Allabatala yε mɛn ma sɔn bi ka i bila ni kunkala sa i la. Ka wo tɔɔ bɔ Isirayɛlika tema, Alla ma wo kɛra.

¹⁵ A ri i nii lasewa ikɔ tuun, ka a lɔ i kɔrɔ i la kɔrɔya waati, baa i biranmusoni mɛn tɔnɔ ka bon i ma dence wɔrɔnwula tɔnɔ ri, i duman mɛn yε kɔnin, wo le ka den jin sɔrɔn.»

¹⁶ Wo rɔ, Nahomi ka den ta ka a la a sen kan. Ale le ka den namɔ.

¹⁷ A sijjɔɔ musoilu ka a fɔ ko: «Nahomi ra dence sɔrɔn.» Ii ka den tɔɔ la ko Obedi. Obedi le kɛra Jesɛ fa ri. Jesɛ wo le ka Dawuda sɔrɔn.

Mansa Dawuda buruju

¹⁸ Pɛresi bɔnsɔn de jin di. Pɛresi ka Hesirɔn sɔrɔn.

¹⁹ Hesirɔn ka Ramu sɔrɔn. Ramu ka Aminadabu sɔrɔn.

²⁰ Aminadabu ka Nasɔn sɔrɔn. Nasɔn ka Salimɔn sɔrɔn.

²¹ Salimɔn ka Bɔwasi sɔrɔn. Bɔwasi ka Obedi sɔrɔn.

²² Obedi ka Jesɛ sɔrɔn. Jesɛ ka Dawuda sɔrɔn.

**Alla la Kitabu Seniman
Portions of the Holy Bible in the Sankaran Maninka
language of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue
Sankaran Maninka de Guinée**

copyright © 2022 Pioneer Bible Translators

Language: Sankaran Maninka

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files dated 15 May 2025

bb49d365-c43a-57d0-a386-570745648030